29/05/2024

Патријарх Порфирије: Мир и љубав су за свагда опредељење нашег народа

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 29. маја 2024. године, на празник Светих мученика сурдуличких, на светој Литургији у цркви Светог великомученика Георгија у у Сурдулици

Христос васкрсе, браћо и сестре! Ваистину васкрсе Господ наш! Ваистину је то вера наша. Ваистину је то Господ Исус Христос учинио за нас људе, за читав људски род, али и за сваког од нас појединачно, а то је оно што је наша најдубља потреба, оно што је смисао нашег постојања. Учинио је да љубав буде могућа, учинио је да љубав буде оруђе и оружје којим идемо кроз живот, али којим и отварамо врата вечности, јер Господ који је по својој природи љубав, по својој суштини љубав, из љубави у односу на нас људе дошао је међу нас да би победио нашег највећег непријатеља, да би учинио да живот буде наша реалност, да би победио смрт, јер највећи непријатељ човеков јесте смрт. Зашто? Зато што она обесмишљава љубав, она је прекида, она чини да љубав има свој крај. Она то чини уколико је смрт последња реч коју човек може да да о себи. Међутим, ево, Христос васкрсе! То је вера наша, јер је то искуство наше, јер је то искуство Цркве. То је искуство мироносица жена, искуство апостола, искуство светитеља. То је искуство, браћо и сестре,

и верног народа српског, а то је искуство и верног и честитог народа Сурдулице и читаве околине.

Сурдулица и околина њена јесу свети крај, света земља српска, зато што су овај крај и ова земља натопљени крвљу мученика, крвљу оних који су веровали у Христа и управо због те своје вере ни на који начин нису хтели да одустане од себе, од свог рода и од своје Цркве, до мере и до тачке да свој живот на крају положе за Отачаство, за свој род и за своју Цркву. И као што је народ Сурдулице увек кроз историју, а нарочито током Првог светског рата, дао своју жртву за свој род и за своју Цркву, тако је наш народ кроз читаву своју историју, од Светог Саве па до наших дана, а нарочито током Првог светског рата, када је пострадало толико наших људи да нема ниједног другог народа под капом небеском који је у односу на свој број толико пострадао.

Дакле, наш народ је процентуално пострадао више него било који други народ и то не као онај који је крочио на туђу земљу, који је ишао да осваја, који је ишао да пороби и да потчини себи друге народе, него као онај који је био на свом огњишту, на месту где се родио, растао и привређивао, али у исто време служио и молио се Богу и знао да читав његов живот припада Богу. Дакле, бранећи своје огњиште, бранећи себе, па и у таквим приликама трудећи се да не чини злочине, него да бранећи себе одбрани оно што је његово; бранећи част, бранећи наравно и своју веру православну, крст часни и слободу златну, страдао је непрестано наш народ и у Другом рату и кад год је било оних који су хтели да му узму слбоду и који су тражили да се одрекне себе. Али увек после ратова наш народ је показивао ширину, ширио је руке према онима са којима је до јуче био у сукобу и неспоразуму, од којих је јуче трпио зулум, опраштао дугове њихове и трудио се да успостави нормалан живот. Зато је у најмању руку нечасно и непримерено, нарочито за то зна Сурдулица и то треба рећи на овом месту, да неко може – и тај неко није макар ко, него онај који је долазио у српску земљу и који је чинио злочине у нашем народу – да тај неко хоће да каже да је српски народ народ који чини геноциде. Први мученик јесте Господ Христос који је крсту распињан. Тада је рекао нека Господ, Бог Отац, опрости дугове онима који му наносе зло, јер не знају шта чине. Потом и Свети архиђакони првомученик Стефан који се, када је страдао и положио свој живот да би посведочио Христа, молио се Господу говорећи: Не упиши им, Господе, то у грех. Такав је наш народ увек био, баш као што је Господ оставио пример да следимо и као што је чинио Свети првомученик Стефан. Није уписисивао у грех онима који су му зло наносили, опраштао је дугове, хтео мир и хоће мир и љубав. То је једампут за свагда

опредељење нашег народа, јер је Христов, јер је православан.

Наш народ је опредељен за трајни мир, јер је Христос Мир. Опредељен је за живот који подразумева отвореност и разумевање у односу на друге и другачије и увек ће такав бити. Међутим, важно је, као што каже данашње Јеванђеље, у томе бити мудар као змија и безазлен као голуб. Шта то значи, браћо и сестре? То значи да у исто време треба бити мудар и безазлен, јер ако смо само мудри као змије онда се та мудрост може претворити у лукавство и злоћу, али ако смо у исто време безазлени као голубови, ако је безазленост регулатор, кочница и провера мудрости, онда ће та мудрост бити у славу Божју и нама на спасење. Међутим, и безазленост мора имати мудрост као пратиљу, јер ако нема мудрост као пратиљу може се претворити у глупост, у лудост, у бесмислено служење другима, које заправо јесте антипод служења, јер не служи љубави. Томе нас уче светитељи Божји који су нас данас, браћо и сестре, окупили овде. Они су нам оставили Јеванђеље Христово, као правило живота. Они су нам оставили аманет да будемо православни хришћани, а Јеванђеље Христово је једноставно. Кад год не знамо шта нам ваља чинити отворимо Јеванђеље Христово. Немојмо ићи мудрацима од овог света који нису омудрили себе Јеванђељем Христовим. Немојмо ићи видовњацима, гатарима и врачарима да нам они кажу шта је за нас најбоље, али немојмо ићи ни идеолозима страним Јеванђељу и многим идеологијама које нам долазе са свих страна света, а нарочити са стране света на којој сунце залази, јер те идеологије хоће да уруше све оно што је реч Божја, реч Христова, поставила као правило живота и записала у Јеванђељу, које је наше опредељење и које је Свети Сава засадио у наш народ једампут за свагда.

У Јеванђељу је математички све јасно. Јасно је ко је и какав треба да буде човек, шта је циљ његовог живота. Јасно је шта је заједница. Јасно је шта је породица и да је породица основна домаћа Црква, како каже Јеванђеље, у којој се учимо да волимо Бога и да волимо ближње; у којој се учи муж да воли своју жену како би се научио да воли и све људе овог света; у којој се се жена учи љубави, јер волећи свог мужа онако како Бог заповеда, поштујући Јеванђеље Његово и заповести Божје, заволевши и волећи свог мужа учи се љубави која може да воли све људе; а онда када се уче љубави волећи се међусобно муж и жена они се уче и како треба волети децу; а постајући по љубави пример деци и деца волећи своје родитеље и волећи се међусобно уче да воле читав свет. То значи реч Јеванђеља: Љуби ближњег свога као себе самог. Не можемо волети даљњег ближњег, не можемо волети људе, уколико се нисмо научили љубави унутар породице, уколико смо неверни у

односу на љубав која нам је дата у породици.

Дакле, у Јеванђељу све једноставно и лепо стоји. Кад год ниси сигуран шта ти ваља чинити отвори Јеванђеље. Кад год имаш сумњу да идеја која ти долази са било које стране није твоја и да није исправна провери је Јеванђељем. Јеванђеље је, браћо и сестре, огледало у којем ми треба да огледамо себе, али и да огледамо и све што нам се нуди као начин живота. Увек смо опредељени за Христа, браћо и сестре! Зато не треба да нас чуди, као што и данас каже Јеванђеље, што ће многи бити против нас. Нису они против нас из чиста мира, него зато што онима који не могу да прихвате Јеванђеље као правило свог живота смета Христос; смета им то Јеванђеље, јер је оно опомена, јер је оно огледало у коме могу да виде себе и да препознају колико су одступили од оног што је аутентична природа људска, што је здрава природа, оно што ми као људи треба да будемо.

Ми као хришћани јесмо сведоци Христови и зато што смо сведоци Његови не можемо бити тек тако и са радошћу прихваћени од оних који хоће од нас да направе оно што ми нисмо и нећемо да будемо, од оних који хоће од нас да направе нешто друго. Зато ће рећи понекад за нас хришћане: Па ви сте старомодни! Заостали сте! Како оно што је вечно може бити превазиђено, старомодно, или, пак са друге стране, модерно?! Оно што је вечно оно је истинито! И сама реч истина каже да је то оно што је увек исто. Неће се Јеванђеље проверавати модерним идејама које потпуно дехуманизују људско биће; другим речима, отварају путеве да човек себе више не мора видети као човека, а и другог може посматрати на свој начин, у сваком случају, не онаквим какав он заправо јесте.

Дакле, када сведочимо Јеванђеље Христово ми морамо знати да је то крст, да ћемо имати непријатности и тешкоће. Али ево, сурдулички мученици и толики мученици из нашег рода нас опомињу, управо у светлости Васкрсења Христовог, да другог пута немамо и да су идеологије и идеје од овога света краткотрајне, пролазне и смењују једна другу. Хвала Богу, свугде у свету, постоје они који препознају реч Христову као истиниту. Нека би Господ дао да се увек сабирамо у својим храмовима, да се молимо Богу за себе, за своје ближње, за своје породице и суграђане, али и за читав свет да реч Христова засија међу нама, да засија међу свим људима, како бисмо онда молитвама Светих мученика сурдуличких били мили Богу, а радовали се једни другима и у исто време били светлост свету. Нека је благословено данашње наше окупљање, све да вас Бог чува и нека је благословен данашњи јубилеј – сто година од освећења капеле у којој су похрањене мошти сурдуличких

мученика, чије молитве нека буду са нама сада и увек и у векове векова. Амин! Христос васкрсе!

spc.rs